BIULETYN
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FIZYCZNEGO

Nr 1 (2002) grudzień 2002 r.

Zarząd Główny PTF,
ul. Hoża 69, 00-681 Warszawa
tel./fax: + (22) 6212668, e-mail: ptf@fuw.edu.pl, WWW: http://ptf.fuw.edu.pl/

Nowa kadencja 2002 - 2003

W dniu 1 stycznia 2002 r. rozpoczęła się kadencja Zarządu Głównego PTF wybranego 18 września 2001 r. na Walnym Zebraniu Delegatów w Toruniu.

Skład **Zarządu Głównego**: prezes - prof. Maciej Kolwas, wiceprezesi - prof. Katarzyna Chałasińska-Macukow, prof. Reinhard Kulessa, sekretarz generalny - dr hab. Aleksandra Leliwa-Kopystyńska, skarbnik - dr Marek Kowalski, członkowie - prof. Andrzej Bielski, prof. Stanisław Chwirot, prof. Jan Gaj, dr hab. Bernard Jancewicz, mgr Mirosław Trociuk, prof. Jerzy Warczewski.

Skład **Komisji Rewizyjnej**: przewodniczący - doc. Witold Dobrowolski, członkowie - prof. Wacław Bała, prof. Marian Kuźma, dr Jerzy Rutkowski, prof. Henryk Wrembel.

Przewodniczącymi **Komisji** w dniu 23 lutego 2002 r. zostali wybrani:

K. Nagród i Odznaczeń - prof. dr hab. Henryk Szymczak,
K. Nagród Dydaktycznych - mgr Jolanta Niemiec,
K. Nauczania Fizyki w Szkołach Wyższych - prof. dr hab. Ireneusz Strzałkowski,
K. Nauczania Fizyki w Szkołach - dr Barbara Sagnowska,
K. Historii Fizyki - prof. dr hab. Andrzej Bielski,
K. Legislacyjnej - prof. dr hab. Wiesław A. Kamiński,
K. Współpracy z Zagranicą - mgr Szymon Bauch,
K. Nazewnictwa Fizycznego - prof. dr hab. Bernard Jancewicz,
K. Popularyzacji i Promocji Fizyki - mgr Urszula Woźnikowska-Bezak.

Strategicznym celem naszego Towarzystwa winno być umocnienie PTF jako centrum informacji i ośrodka opiniodawczego i opiniotwórczego, integrującego środowisko fizyków i środowiska związane charakterem pracy z szeroko rozumianą fizyką. Na forum międzynarodowym konieczna jest żywa współpraca integrująca środowisko towarzystw narodowych Europy Centralnej a jednocześnie umocnienie działań i obecności reprezentantów PTF w Europejskim Towarzystwie Fizycznym, co wydaje się szczególnie ważne wobec zbliżającej się integracji z Unią Europejską.

Aby osiągnąć cele strategiczne potrzebna jest stosowna taktyka. Bardzo ważnymi jej elementami wydają się być:

- nowy statut, mający na celu m.in. mniejsze sformalizowanie Oddziałów, umożliwiające bardziej elastyczne działanie, bezpośrednie wybory na wszystkie stanowiska, kadencje czteroletnie;
- elektroniczne bazy danych o członkach i potencjalnych członkach ułatwiające komunikowanie się;
- czasopismo internetowe oparte o stronę WWW Towarzystwa (niezależnie od wydawania *Postępów Fizyki*;
- łączność z nauczycielami wspomaganie i kształcenie nauczycieli poprzez m.in.konkursy dla młodzieży, *Physics on Stage*, konferencje i wykłady dla nauczycieli;
- zdobycie grupowych (wspierających) członków Towarzystwa;
- współpraca z innymi towarzystwami naukowymi;
- współpraca z MENiS, KBN, agencjami (rządowymi), wydawnictwami, dużymi firmami komputerowymi itp.

Projekt nowego statutu PTF

W wyniku pracy Komisji Nadzwyczajnej Zebrania Delegatów PTF pod przewodnictwem prof. dra hab. Wiesława Kamińskiego oraz szerokiej dyskusji z udziałem Zarządu Głównego i Zarządów Oddziałów PTF powstał projekt nowego statutu PTF (zob. http://neuron.umcs.lublin.pl/ptf/nowe/NowyStatutv4.2.html), który obecnie jest konsultowany z prawnikiem. Uchwalenie statutu przez Nadzwyczajne Zebranie Delegatów planowane jest na styczeń 2003 r. Projekt nowego statutu, znacznie krótszego od dotychczasowego, przewiduje m. in. bezpośrednie wybory do Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego PTF oraz wydłużenie kadencji do czterech lat.

Baza danych o członkach PTF

W czerwcu 2002 r. na nowy serwer Zarządu Głównego (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/) zostały przeniesione strony WWW Towarzystwa oraz umieszczono na nim kopię danych z serwera fizycznego *PhysNet* oraz bazę danych o członkach PTF. Dostęp do bazy mają członkowie Zarządów Oddziałów (w zakresie danych członków swego Oddziału) i Zarządu Głównego (w zakresie danych wszystkich członków): wszystkie te osoby te mają prawo przeglądania danych i ich przeszukiwania, a jedna osoba w każdym Zarządzie Oddziału (zwykle sekretarz) ma dodatkowo prawo wprowadzania i aktualizowania danych. Publicznie na stronach WWW będzie dostępna jedynie lista członków PTF. Każdy członek PTF ma prawo otrzymać z Zarządu Oddziału zbiór danych dotyczących jego osoby i w razie potrzeby poprosić o ich aktualizację. Przeprowadzenie bezpośrednich wyborów wymaga, aby baza danych była pełna i aktualna - dotychczas tylko 9 oddziałów wpisało dane o swoich członkach.

Regulamin członka wspierającego

W dniu 19 kwietnia 2002 r. Prezydium Zarządu Głównego PTF uchwaliło regulamin członka wspierającego (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/regwsp.html). W zależności od wysokości rocznej składki członek wspierający otrzymuje tytuł Członka Wspierającego PTF (składka od 500 zł), Patrona PTF (od 3000 zł), Zasłużonego Patrona PTF (od 10000 zł) i uzyskuje odpowiednie prawa do swojego logo na stronach PTF, udziału w imprezach organizowanych przez PTF itp.
Zachęcamy wszystkie oddziały do pozyskiwania członków wspierających.

Współpraca zagraniczna

W marcu 2002 r. PTF zostało pierwszym członkiem stowarzyszonym brytyjskiego **Institute of Physics** (IoP) (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/coiop.html). Członkowie PTF uzyskali prawo do identycznych jak członkowie IoP opłat na konferencjach IoP oraz mogą skorzystać z dofinansowania swoich wizyt w Wielkiej Brytanii. Członkowie, którzy opłacą dodatkowo składkę w wysokości 10 £ w 2002 r. (15 £ w 2003 - 2005), otrzymają *Physics World*, dostęp do czasopism elektronicznych IoP i rabat przy zakupach książek wydanych przez IoP. W Institute of Physics jest obecnie 3 polskich członków indywidualnych. W kwietniu 2002 r. podpisana została umowa o współpracy między **Zjednoczonym Towarzystwem Fizycznym Federacji Rosyjskiej** i PTF (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/coopru.html).W ramach umowy o współpracy PTF z **Niemieckim Towarzystwem Fizycznym** członkowie PTF wyjeżdżający do Niemiec z wizytą naukową czy na konferencję mogą uzyskać dofinansowanie w wysokości do 600 euro z Wilhelm und Else Heraeus Stiftung (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/heraeus.html). **Europejskie Towarzystwo Fizyczne** (EPS) w ramach East West Task Force dofinansowuje udział młodych członków PTF w konferencjach naukowych sponsorowanych przez EPS (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/ewtf.html).

Imprezy międzynarodowe

W dniach 2 - 6 kwietnia 2002 r. w Holandii odbył się Festiwal *Fizyka na Scenie 2*, w którym wzięła udział 23-osobowa delegacja z Polski pod przewodnictwem przewodniczącego Krajowego Komitetu Organizacyjnego prof. Wojciecha Nawrocika. Duże zainteresowanie uczestników Festiwalu wzbudziła prezentacja *How we see the world* przygotowana i wykonana na scenie Festiwalu przez dra Jerzego Jarosza i mgr Anetę Szczygielską z Instytutu Fizyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Następny festiwal *Fizyka na Scenie 3* odbędzie się w 2003 r. (zob. http://main.amu.edu.pl/~fizscena/POS3.html).
XV Międzynarodowy Turniej Młodych Fizyków odbył się w Odessie na Ukrainie w dniach 23 - 30 maja 2002 r. Zgromadził on rekordową liczbę dwudziestu drużyn z osiemnastu krajów. Reprezentująca Polskę drużyna uczniów XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Warszawie - zwycięzca Turnieju Młodych Fizyków 2002 - w składzie: Jan Gutt (kapitan), Andrzej Hryczuk, Jacek Wołkowicz, Anna Zlatkes, Robert Żak, pod opieką nauczyciela mgra Stanisława Lipińskiego, zdobyła pierwsze miejsce. Zaproszona przez organizatorów XV MTMF do uczestnictwa w imprezie dodatkowa drużyna z Polski, występująca pod nazwą Polska-Katowice, uplasowała się wśród zdobywców trzeciego miejsca. Dwaj przedstawiciele naszego kraju, prof. Maciej Kolwas i dr Andrzej Nadolny wchodzili w skład Międzynarodowego Jury Turnieju. Następny XVI Międzynarodowy Turnieju Młodych Fizyków odbędzie się 1 - 8 lipca 2003 r. w Uppsali w Szwecji (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/tmf.html).
W dniach 21 - 30 lipca 2002 r. odbyła się na Bali w Indonezji XXXIII Międzynarodowa Olimpiada Fizyczna z udziałem reprezentacji 66 krajów. Pięciu polskich uczestników - zwycięzców polskiej Olimpiady Fizycznej - osiągnęło bardzo dobre wyniki - Marek Misztal zdobył srebrny medal,

pozostali czterej uczestnicy: Adam Działak, Piotr Powałowski, Miron Sadziak, Wojciech Samotij otrzymali brązowe medale. Następna XXXIV Międzynarodowa Olimpiada Fizyczna odbędzie się 12 - 21 lipca 2003 r. w Taipei na Tajwanie. Przewodniczącym Międzynarodowej Olimpiady Fizycznej jest dr Waldemar Gorzkowski (zob. http://www.phy.ntnu.edu.tw/ipho2003/).

Nagrody PTF za rok 2002

Uroczyste wręczenie nagród PTF za rok 2002 odbyło się 23 listopada 2002 r. podczas Zebrania Plenarnego ZG PTF w Warszawie.

Medal Mariana Smoluchowskiego otrzymał **prof. dr David Shugar** za wybitne osiągnięcia w biofizyce molekularnej oraz decydujący wkład w rozwój tej dziedziny w Polsce.

Nagrodę PTF I stopnia im. Arkadiusza Piekary za wyróżniającą się pracę magisterską otrzymała **mgr Agnieszka Płachta** za pracę *Medyczne zastosowania promieniowania laserowego w niskoenergetycznej terapii laserowej* wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Wojciecha Gawlika w Zakładzie Optyki Atomowej Instytutu Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Nagrodę PTF II stopnia za wyróżniającą się pracę magisterską otrzymał **mgr inż. Michał Zieliński** za pracę *Metoda silnego wiązania: wizualizacja nanostruktur i rozkładów gęstości* wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Włodzimierza Jaskólskiego w Zespole Teorii Struktur Niskowymiarowych Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Nagrodę PTF III stopnia za rok 2002 za wyróżniającą się pracę magisterską otrzymała **mgr Justyna Krzaczkowska** za pracę *Badanie własności fizycznych kinetyny* wykonaną pod kierunkiem dr hab. Genowefy Ślósarek w Zakładzie Biofizyki Molekularnej Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Nagrodę za popularyzację fizyki otrzymał **prof. dr hab. Krzysztof Ernst** za wybitne osiągnięcia w popularyzacji fizyki.

Nagrodę PTF im. Grzegorza Białkowskiego dla wyróżniających się nauczycieli otrzymał **mgr Stanisław Lipiński** nauczyciel w XVI Liceum Ogólnokształcącym w Warszawie za wieloletnią, twórczą pracę z uzdolnioną młodzieżą odnoszącą sukcesy na forum międzynarodowym.

Nagrodę PTF II stopnia dla wyróżniających się nauczycieli otrzymała **mgr Maria Rut-Marcinkowska** - nauczycielka w Zespole Szkół Zawodowych nr 5 w Poznaniu za oryginalne formy pracy pozalekcyjnej i ich popularyzację.

Nagrodę PTF III stopnia dla wyróżniających się nauczycieli otrzymała **mgr Barbara Orchel** - nauczycielka w XXXI Liceum Ogólnokształcącym im. Romana Ingardena w Krakowie za niestandardowe metody pracy z uczniami klas humanistycznych.

Wyróżnienia dla nauczycieli otrzymały **mgr Maria Dobkowska** - nauczycielka w Zespole Szkół nr 101 w Warszawie i **mgr Krystyna Raczkowska-Tomczak** - nauczycielka w Publicznym Gimnazjum nr 2 im. Władysława Stanisława Reymonta w Opolu za wyzwalanie zainteresowań fizyką u młodszych uczniów.

Przygotowania do XXXVII Zjazdu Fizyków Polskich w Gdańsku

XXXVII Zjazd Fizyków Polskich odbędzie się w dniach 15 - 18 września 2003 r. w Gdańsku. Organizatorami Zjazdu są Oddział Gdański PTF, Uniwersytet Gdański i Politechnika Gdańska. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest prof. Eugeniusz Czuchaj, Komitetu Programowego - prof. Reinhard Kulessa, a Komitetu Doradczego - prof. Maciej Kolwas. Przewidziane są wykłady plenarne i równoległe (w sekcjach). Pełny koszt udziału w Zjeździe (zakwaterowanie w domu studenckim, wyżywienie, opłata konferencyjna) wynosi 750 zł, dla członków PTF - 650 zł, dla nauczycieli, doktorantów, studentów, uczniów – 450 zł, dla osób towarzyszących – 400 zł. Po 1 czerwca 2003 r. wszystkie opłaty są wyższe o 100 zł. Adres kontaktowy: zjazdptf@iftia9.univ.gda.pl (zob. http://iftia9.univ.gda.pl/~zjazdptf/).

Światowy Rok Fizyki 2005

Na Światowym Kongresie Towarzystw Fizycznych w Berlinie w grudniu 2000 r. ponad 40 towarzystw fizycznych z całego świata przyjęło uchwałę o ogłoszeniu roku 2005 Światowym Rokiem Fizyki. W marcu 2001 r. Europejskie Towarzystwo Fizyczne i w październiku 2002 r. Międzynarodowa Unia Fizyki Czystej i Stosowanej (IUPAP) przyjęły odpowiednie rezolucje w tej sprawie. Zachęcamy wszystkie organizacje i grupy zainteresowane promocją fizyki do organizacji imprez Światowego Roku Fizyki 2005.

W 1905 r. Albert Einstein napisał trzy słynne prace, które stworzyły podstawy trzech działów fizyki: teorii względności, teorii kwantów i teorii ruchów Browna. Światowy Rok Fizyki w 2005 r. poświęcony byłby obchodom setnej rocznicy tego Cudownego Roku i podniesieniu publicznej świadomości znaczenia fizyki. Nazwisko najbardziej znanego fizyka wszechczasów w naturalny sposób powinno przyciągnąć uwagę szerokiej publiczności.
Sugerowane formy działalności:
- lokalne i objazdowe wystawy poświęcone fizyce i jej osiągnięciom,
- lokalne imprezy poświęcone fizyce w życiu codziennym - w połączeniu z innymi imprezami kulturalnymi,
- akcje w szkołach, uniwersytetach i laboratoriach badawczych,
- interdyscyplinarne konferencje, warsztaty lub sympozja (matematyka, fizyka, biologia, ...),
- nawiązanie współpracy z lokalnym przemysłem, parkami technologicznymi itp.,
- artykuły w gazetach i specjalistycznych czasopismach, plakaty na ulicach i w środkach transportu (pociągach, autobusach, tramwajach, metrze), emisja specjalnej serii znaczków pocztowych itp.,
- specjalne programy w ogólnopolskiej i lokalnej telewizji i radiu,
- publikacja informacji o programie Światowego Roku Fizyki w biuletynach towarzystw fizycznych i na stronach WWW.
Tematyka:
- promocja fizyki i nauk fizycznych,
- fizyka w nauczaniu,
- fizyka jako podstawa wielu dyscyplin naukowych i inkubator nowych dziedzin nauki i techniki,
- fizyka w krajach rozwijających się i jej znaczenie dla rozwoju,
- kobiety w fizyce,
- kulturalne dziedzictwo fizyki od starożytnego Egiptu i Grecji do fizyki współczesnej.
Jedną z imprez w skali ponadnarodowej będzie 13. Konferencja Generalna Europejskiego Towarzystwa Fizycznego w Bernie (lub w Zurychu), gdzie A. Einstein pracował w 1905 r. Jedną z imprez w Polsce będzie się XXXVIII Zjazd Fizyków Polskich w Warszawie. Przewodniczącą Krajowego Komitetu Światowego Roku Fizyki 2005 jest prof. dr hab. Marta Kicińska-Habior, a przedstawicielem Polski w międzynarodowym Komitecie Sterującym jest prof. dr hab. Reinhard Kulessa (zob. http://ptf.fuw.edu.pl/wyp2005.html).

Składki i prenumerata *Postępów Fizyki*

W dniu 12 października 2002 r. Zarząd Główny PTF uchwalił na 2003 r. podwyżkę **składki członkowskiej** o 20%:
- z 60 zł na 72 zł rocznie dla profesorów,
- z 35 zł na 42 zł rocznie dla większości członków,
- z 20 zł na 24 zł rocznie dla studentów i młodszych pracowników

oraz kosztów **rocznej prenumeraty *Postępów Fizyki***:
- z 36 zł na 48 zł dla członków Towarzystwa,
- z 60 zł na 72 zł w prenumeracie ogólnodostępnej.

Aby członek PTF mógł skorzystać z opłaty ulgowej, tj. 48 zł rocznie, musi mieć opłacone składki i prenumeratę opłacić do końca stycznia danego roku.
Od stycznia 2003 r. Zarząd Główny PTF przestaje pośredniczyć w zbieraniu składek członków indywidualnych EPS. Członkowie indywidualni będą sami opłacać swoje składki bezpośrednio do EPS. Aktualna składka wynosi 36,40 euro, dla emerytów i młodych członków w wieku poniżej 30 lat - 18,20 euro.

Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Fizycznego
życzy
wszystkim Członkom i Sympatykom Towarzystwa
Szczęśliwego Nowego Roku!

Biuletyn został wydany dzięki finansowemu wsparciu KBN.
Opracował *Zygmunt Ajduk*